

श्रीरामतुसाहे॥ जानकि आना वया कारणे॥ हनुमंत पास्कर वंशमूषणे॥ पाटविला याणे॥ श्लाघ्यता पावला बहु॥
 मर्गिजाता वेगे धोरे॥ सिमा साडि ली सुख सागरे॥ लंका प्रवेशो निबा दरे॥ सेवला बिचीषणा सी॥ २॥ बिची
 षणे सन्मान करोनि॥ हनुमंत बैसविला उत्तमा मनी॥ कार्य विषय मधुरावानी॥ पुसता जाला॥ ३॥ हनु
 हो हनुमंत येथ वरी॥ आगमन केले ये अवेश्वरी॥ तरिकाय आला ते सागरी॥ मी वंदिन आपुले॥ ४॥ स
 बिचीषण बोलाचा आदरु॥ जाणो निबोले वावर विरु॥ जो विर्य वाचुर्य सागरु॥ मृग सनसुतु॥ ५॥ हनु
 परिसहो लंके श्वरा॥ जानकि सेरा वया॥ पुनि साडि लाली सेवरा॥ न्यावया चिकरा तुहनी॥ ६॥ जे ज
 न विकार पो॥ केकडे रघुपतिने केले करणे॥ विदुषा निपाटविला मरणे॥ बहु साल गेलें॥ ७॥ ज्या
 रावणाचे निमन ब्रह्म गोलु॥ होता रणा पर॥ सह दुतो निर्भर श्वरे द्वितिय कछोळु॥ सकळ संकलिले॥
 कोण गनना करील राक्षसा ते॥ को व्यान कोटो॥ ८॥ मने॥ आनि तुष्टवान रावीरा ते॥ संग्या मिळाटली॥
 हे से बिचीषणा जाले विराष॥ तुज फावले येष॥ जे लोकोत्तर निर्दोश॥ सर्व रासुखदा ते॥ ९॥ केला संबंध
 वसुधैवा कुटुंबा॥ जाला सिराम पादप मीचा भुंगु॥ फल लापु मप्रसंगु॥ उत्तमोत्तम तुज॥ १०॥ प्रिय
 वस्तु चेहे उनिबळी दान॥ साधिले परमनिधान॥ जे से केले धुवासन॥ ते दत्त राज्य प्राप्ति॥ ११॥ हे त्रैलोक्य स
 याचे रक्षित की॥ तो मूक पावे धुली॥ दुसरा सभाग्य तुझे बोळी॥ साजवया नरेखो॥ १२॥ रघुनाथावात

पावडासुतोनुजमेवलाकल्पदसु॥कल्पिलीफलेभोगिमोसु॥मानिउनीयेणोसुखे॥१७॥नानागम
रूपालक्षणवेदुर्य॥त्यावेतुसेसुगुजोशेसैदर्य॥तेणेदुखवक्रनाशलेसुर्य॥जैसाअंधकारनाही॥१८॥
विश्रामुत्तपाहेचिनातु॥मृत्पानवीपावलासितुळेंकेश्वरु॥तुसियाभाग्यासितुलोतामेतु॥उणाजोसुखयो॥
एसिहणुमंताचिरोदरचना॥परिसोनिबिभीषनापियामना॥सुखजालेतेणेसिन्धुना॥तुकितामुक्तिचकुर्य॥
बिभीषणुमृगेगाहणुमंता॥माहानुभावरुनवंता॥तुसेरादसमूहापासुनीसरीता॥बाहतिअमृतापिया॥
तुबोलिलासितेमजप्रती॥तेसाचारयामातुनी॥परिदुनाथरपेचिप्राप्ती॥होवावयातुची॥१९॥तु
जरीहोतासीसाद्येसंकष्टि॥तरीरामवेणेसिजालीतुनी॥जैसेपायाळप्रसेगेदृष्टि॥निधानरेखिते॥२०॥
किसुवायेसागरीपल्लवर्ते॥चिंतिल्यास्पृष्टानानेतिगुव॥तैसेकरीचक्रानुनीताहणुमंते॥शिरामाजवनीते॥
शिरामावादासनिवृत्तु॥जालोपावजोदुःखि॥तुनामंदु॥आसजालाळेंकेश्वराअपदु॥सासकारणतुकी॥
तुजरीहोतासिहणुमंता॥लक्ष्मणतरीचजालाजिवंतमामुता॥दुधुनाथाभेटेलसिता॥देवास्वर्गप्राप्ती॥
तुहोसियेकादशरुदु॥धिर्यविर्यायासमुदु॥तुजप्रसन्नजालानरेदु॥जोरेवाघिदेवोशिरामु॥२१॥लोकाम
येदिससिवान्नतु॥हालिकारोळेअवतारु॥जैसामदुदुखपशुकातु॥होयेरस्तु॥रुखेस्तव॥२२॥आयाकार
पोयोगायोगी॥हरिहरउमेवर्गि॥अवतारधरीतजगि॥नानाउपेकतुनी॥२३॥अणोनिगावान्नरोत्तमा॥

असाधारणतुसीमहिमा॥तुसि किरि कुरुन सकेव्वा॥तेथेमासीकोणकथा॥२०॥एसेबिभीषणाचेसमा
 धान॥परिसोनहतुमंताचेमन॥संतोशमगप्रतिवचन॥पुनरपीदेताजाला॥२१॥रूपेपौलस्तीकुळरिपका
 वैष्णवापरमसाधुनिका॥आस्रोक्तबोलसिधार्मिका॥महंतमतिमार्गे॥२२॥अगतुसीयेसुशब्दी॥बाहेसुध
 रसाचीनदी॥निमित्तहेयिजेवरनारवीदी॥मनुतामिरामाचेतेविले॥२३॥नवटेउठवेतुजपासुनी॥परी
 माउल्याकार्याचासुधनी॥आजीजनकिशिरामतेवनी॥पाहतिपरस्परे॥२४॥आसादिधलीतमाळनिले॥
 जेसितेसीआनावेसिधकाळे॥मंगळमयवैतवेगळे॥कनिपुर्वोपरणे॥२५॥तरीराक्षेसेश्वरासाचार॥जानकि
 चेरजमंडित्तारीर॥जालेजाणिंकुंतुकिचिर॥मंडलकडिताला॥२६॥जेविकाळउत्तमेवस्त्रे॥परीधानकीचि
 वविचीत्रे॥तेजानिलीयावरीदशवगत्रे॥पालवजाताही॥२७॥निसमंगळास्यंगकरीता॥तुमुद्रोदकनि
 रवाहता॥मार्गस्ताच्याप्राणेरंद्रियेदेवता॥तेकाकीनाचति॥२८॥परिसगायेबिभीषणा॥रामस्ययोगेला
 हिमहरणा॥तेथुनिमंगळस्नानसुलक्षणा॥अनुसविलेवाही॥२९॥जळरहितसुमनवळी॥सुकुडदिसेसै
 कोचली॥तैसिजानकिमळेगादली॥हारासर्वागिताली॥३०॥एसेहणुमंताचेबोलने॥परिसिलेसकेबिभी
 षणे॥उमेशेमोचराहिलेअष्टकर्णे॥चक्षुद्वयप्रवति॥३१॥अतिरेवेदारलातेसंधी॥मगलपोरेनावणा
 निबुद्धी॥महाअन्यायकुरुनियायुद्धी॥सर्वासहितपउलासी॥३२॥एसेबोलोनिबिभीषणे॥आज्ञावेलीभुसाका

(3)

हणोव्यादेपुष्पेलेउरने॥जवादिमृगनासी॥१॥आनिसंगधकुकुमकेनार॥अमोलकंचुकीअंबरा॥उत्तमो
 नमजबंकार॥तेसिप्रकाडेनिघ्याहो॥२॥द्विद्राकुवाळराससिनी॥जामच्यामानिल्याबहिनी॥सर्वदा
 ज्याचेअंतःकर्णी॥कल्यानजानकिसी॥३॥तेहिआपुलानिजहस्ती॥मंगळस्नानबरवियारीती॥कुरु
 निपुजावीगुनवंती॥जामदग्यजोतजाया॥४॥कैरपायिनेकुळदेवी॥एसिसिताश्रंगारावी॥यात्तया
 ससंख्यालावावी॥येकामुहूर्तायि॥५॥एसिराजाजाहोनसणी॥पाविनल्लाखरायंत्रपानी॥तेमगळस्ना
 नसामग्रिजानी॥जंगनाबोलाविलीया॥६॥अविद्यानरसानेअंतःकर्णी॥घेउनिनियालाअसवाणी॥
 जेस्यामिरवतवहाडिनी॥बुधुमंडपाताति॥७॥पुढेवजतिमंगळतुरे॥अशोकवाटिकेहेसियागजरे॥
 नानाध्वनिचातुरे॥जानकिजवळीजाले॥८॥मरुतिपोलस्तीउभेवर्गी॥परस्परेकर्मिलेमार्गि॥चालि
 जेमरीसेजैसेस्वर्गी॥महासुरसुरगुनी॥९॥आल्लासजानकिजवळी॥पुढेसन्मुखमुमंडवी॥नमस्कार
 रबद्राजुळी॥कुरुनिउभेगहिले॥१०॥पुढेजानकिप्रतिजोडुनिपानी॥खोलेहणुमंतसुरसनानी॥परी
 समातेसुमनविनवनी॥सेवकायिविहापना॥११॥पुरुषचक्रवैरुर्य॥सुवनचरबिंबतज्याचेसौंदर्य॥तेणे
 अंगिकारीलेब्रह्मचर्य॥हेममृगवधापासुनी॥१२॥तरिमातेनुसेनिवियोगे॥बहुखेदवेलाभक्तमवसंगे॥
 तोअनुर्वाच्यमनोदतिरेगे॥परस्परेजाणतुही॥१३॥तरियेणेप्रसंगेकार्यजीतुवे॥सिद्धीनेलेनरनायके॥

(३४)

आतापरमानंदकौतुके॥ लुहामेदुबोलाविले॥ १७॥ मनप्रिगमावेअमळआरीसा॥ तेथेप्रतिबिंबलात
 वतुपटसा॥ तोरुहिनढलेसुवर्णिजेसा॥ जउत्तारसमनी॥ १८॥ चक्रोरसंध्याकाळीसुद्धपक्षी॥ चरावया
 नातवेदक्षी॥ जैसाचुसामार्गउभयचक्षी॥ पाहेत्तपासिंधु॥ १९॥ पार्वतिप्राणवल्लभु॥ जोकविळासगाष्टासि
 हुशरभु॥ तोपाहावयाआलासमारंभु॥ धपासिंधु॥ लुमचेसेटिचा॥ २०॥ सकळसुरवरेंद्रादिक॥ विरे
 चिरुषीसकळीक॥ लुप्रिगमासीमेदसीहेकोतुक॥ पाहावयासिआले॥ २१॥ रघुपतिआज्ञाऐसि॥ जेसिघडा
 नावेसितेसि॥ तरिआनामायचालिजेमानसि॥ दांरायोनधसवा॥ २२॥ ऐसेसमुरखहणुमेंतबोले॥ आ
 रकोनिसितेसिसुरववाटले॥ चित्तजनंदेउभयबळे॥ राहिलेगोमांचउभेआगी॥ २३॥ तवतेचिसमउचि
 सीषणे॥ उत्तरेअर्पिलीसितेकारणे॥ ह्यणेमायुतुनहरिहरिलेगवणे॥ हेउत्तमोत्तमजाले॥ २४॥ ह्यणेमा
 तेबोलिलोहाशब्द॥ प्रगटनिदांन्बाहु॥ परिनसनीनुबवाहु॥ चतुरेज्ञानगंगे॥ २५॥ तुजहारिलेवोरावणे॥
 हेउत्तरबोलिलोयोकारणे॥ जेबहुतवेकार्ययेणे॥ सिद्धीगेलेगुमानने॥ २६॥ जनस्त्रानिगोदातटाकी॥
 सुफेसहोनिमजानकी॥ ताममृगवधावयागेला॥ येकायकिहरणवले॥ २७॥ रावणेतुजआनिलेकपटबुद्धी॥
 हेअसस्यवोमानेचिरुद्धी॥ किमर्थह्यनसितरिसिद्धी॥ तस्यगेलेपाहिजे॥ २८॥ परिसवोतेरावणकुंभकर्ण॥
 असुरनरुतिपरमेधरावेगण॥ वैकुंठवासिरोयेजन॥ जयविजयेनामेयासि॥ २९॥ हेविष्णुचेमहाद्वार॥

(4)

तेथेहोतेदोयेनिरंतर॥चतुर्भुजवेत्रपानीआलाकार॥देवाचयाचदेही॥६५॥पुढेकोनेयेकेअ
वेश्वरी॥महानुभावसनकुमारी॥विष्णुआदर्शनार्थपुरी॥वैकुण्ठप्रवेशले॥६६॥तेआलेद्वारा
जवळी॥अंतरग्रहप्रवेशतेकाळी॥तवजयविजयेद्वाराकी॥वेत्रआउपातले॥६७॥सुरव
चनेसाचनुर्वगा॥ह्मणतिप्रवेशोनकास्ठिराहागा॥अनावस्वनुरमारंगा॥आहेयेसम३॥६८॥एसेद्वार
पाळाचेउत्तर॥परीसोनिकोपलेसनकुमारी॥अपदेवैजालेजेसेविस्वारा॥सांडितिगरळा॥६९॥ह्मणति
रेनाउळहोपरिसा॥तुह्यासीवैकुण्ठवासकाइसा॥सिद्धाचारतुह्मीगर्भवासा॥तामसदेहधरा॥७०॥
एसाआपरेविलादोयीजनी॥अतिभयधरी॥अनंतरायनचक्रपानी॥तयाशरणगेले॥
ह्मणेस्वामितुमचेद्वार॥रहीतअसेनिरंतर॥अपनधेधिनसनकुमारी॥आह्लासिआपुनिजाति
एसेपरिसनाचउत्तर॥विष्णुयेउनिवेगवगत्तर॥अपनधेधिनसनकुमारी॥आह्लासिआपुनिजाति
देउनिमानु॥जयविजयाप्रतिजनार्दनु॥बोलेप्रीतिकुसुमपुत्रासिपिताजेसा॥अह्मणारेनिजदासह
तुह्मी॥सजरायप्रवर्तलसक्कर्मि॥तरिआपखउनासत्यजनी॥होउनिपाबालमज॥७५॥अरिविशेष
उग्रकूर्मी॥तरिभोगालतिनजने॥पुढेमासेनसमागमे॥पुर्वस्थितिअसाल॥७६॥एसेसर्वेश्वर
बोले॥तवजयविजयनाकाळचेवले॥दितिचेउदरीजनीनिजाले॥हिरण्याक्षुहिरण्यकशापु

68

बखे त्रैलोक्य जितिले तेही ॥ हिरन्यास चोरिली महि ॥ तो वाराह अवतारें दैत्य देही ॥ वधिला बोदेवे ॥ ६० ॥
हुसरा नामे हिरण्यकशपु ॥ सुरपहरण मुराचारी पु ॥ तो वधिला धनुनि नृसिंह वपु ॥ स्तंभी उद्धवोनी ॥ ६० ॥
स्या उपरी ज्ञान किये ज्ञान ॥ हुसरा जन्म पावले दोषे जन ॥ ते विहेरायण कुंभ वर्ण ॥ पुत्र विभव भवयाचा ॥ ६१ ॥
नाम सत्पद ले रावणे ॥ शिरे अर्पिली शिवा कारणे ॥ पुढे रत्न पाजालिया येने ॥ त्रैलोक्य रण केले ॥ ६२ ॥
विर्य तरांता सिन कळे ॥ सकळ सुरदा तले वरिजाळे ॥ परिदेव समस्त ते वेळे ॥ सर्वेश साराण गेले ॥ ६३ ॥
पुढे क्षणार्णव तो सर्वेश्वर ॥ धरि खाराम अवतारु तो ज्ञान किये हातु साभ्रनारु ॥ सुर्य वंशि दत्ता रथी ॥ ६४ ॥
यादुनाथाचा बाणो ॥ रावण कुंभ वर्ण पडले ॥ उढे हो विम विषयानी ॥ सुसुपाळ देत वगज ॥ ६५ ॥
होई छल छल अवतार प्रसिद्ध ॥ त्या सिद्धे कीर्ति वीर्य यु ॥ मग सगवें तयाचा वधु ॥ कुशील असंशय ॥ ६६ ॥
उपरी खुटे लज्जामरण ॥ वैकुंठ राहातिले दोष जन ॥ पुर्वंग द्वार पाळ विष्णु चरण ॥ जय विजय होतिले ॥ ६७ ॥
एसे त्याचे चरित्र सिते जाण ॥ हेच निमित्त भगवंतासि अवतरण ॥ लरणे पडले कार्याकारण ॥ भक्त धर्मा मार ॥ ६८ ॥
क्षण ॥ तुमा ये ज्ञान सिये रुढे ॥ सीकाय किमर्थ नुज पुढे ॥ जेसे मर स्वति प्रतिमुढे ॥ उपन्यास क्रिजे ॥ ६९ ॥ अंत ॥
एरहि धिटे वनी ॥ स्वामिची जाणें गृह स्वामिनी ॥ महाद्वारिचा राखनी ॥ सांगेल किति ह्मणोनि ॥ ७० ॥ सुत ॥
भविष्य वर्तमान ॥ महातुषावासि त्रिकाळ ज्ञान ॥ त्याचे निमुखे हे कथा संधान ॥ ज्ञान तिलक रवी ॥ ७१ ॥

5
तुजरावणे अनिले परमार्थे ॥ येवि परीतवचने व्यर्थे ॥ हे अवतार स्वरीत्रयथा पंथे ॥ जगर्षी सोनिमावी ॥
सहस्रवदनाभागीरथी ॥ मार्लमराकाचे मुखपंथी ॥ अद्भुतपृथ्वीपालुनिपालथी ॥ कुर्मातबीरागील ॥
कल्पोतविजुचामार्गु ॥ विध्वंसुनिजयोपावे पतंगु ॥ हीवनेत्राहुनिजाबाजनेंगु ॥ पराभीमानेग्रामिल ॥
रसेज हीघडोवाके ॥ परीतुसेहरणनपडेजानके ॥ रावणजसतावखेलके ॥ हेमिध्यामये ॥ ध्यातुमह
आयाआदिराक्ती ॥ अनेतब्रह्मापिकीर्ति ॥ परमेस्वरबिंबेस्तवव्यक्ती ॥ कार्यकारणयेसी ॥ ध्यामा
तेतुसीअपारमहिमा ॥ वर्णुनसकेसकहादिब्रह्मा ॥ तथेमीकितिकिठकुसिमा ॥ पावेनस्तुतिची ॥ १६
आतुराबोलतोमीअव्यक्तनतु ॥ होतवधायकतु ॥ त्रिपाहवयारघुविशु ॥ उकंठितआहे ॥ १७
उसिरआलाहणोनिबहुत ॥ नबोलेपरीतुपरेबोले ॥ जेजेमातेचेकार्यनेनत ॥ अपत्यबोवअसो
लिगोवी ॥ तेसामिआजीमैयुक्ती ॥ युक्तबोलेतुजवकी ॥ निनबाणेमासेवचन ॥ बोलिपालीतानुजपुढे ॥
मासियानेत्रानिलपुतलीका ॥ तुसीयापाउजउल्लजिशापाडुका ॥ तुसेनिप्रसादेस्पुनायका ॥ स्यादेखिजेबा ॥
दिव्यचक्षीयोगेश्वर ॥ रूपलक्षितिपरीअलक्षणाचार ॥ तेम्याकोटिकंदर्पसुंदर ॥ हेखिलेवर्मवक्षी ॥ १८
आनिखलाभजालासितादेवी ॥ जे शिरामेशोघिलीतुसीपदवी ॥ जेसेमथनजालियाक्षिराणवी ॥ कितेक
खलापली ॥ १९ ॥ स्वामिप्रियामुजोउलाहणुमंका ॥ राज्यनाराजालीमुग्रिवावाहता ॥ सेपातिसपक्षमागुता ॥

जालाशुद्धीसागता॥१०॥समुद्रतरोनिवान्मरी॥देसिलीदृष्टीलंकापुरी॥जयविजयाचेजन्मदुसरी॥खंडेनि
 वेगेली॥धातुटलेत्रिराचेबंधन॥मिथिरंजीवपावलोराज्यासन॥आनंदेभरलेत्रिभुवन॥हाप्रसादुत्तुसामाते
 ऐसेबिम्बिषणुबोत्तता॥आनंदेउंबळळीसिता॥मगमृणेत्तलान्तलागागुनवेता॥परमवैरवा॥बिम्बिषणातु
 सीयेबुद्धी॥सर्वकार्यगेलेसिद्धी॥जैसेवायोप्रसंगेजळनिधी॥तानुतरुनयेत॥मेघदृष्टीचापुरावापावेतरीनवि
 पुरसमुद्रावरीधावे॥इंदुगिरिपक्षछेदिलेधवये॥जरीवज्रहसीहोते॥हृणोनिबिम्बिषणासर्वथा॥देवदर्पहरण
 मुक्तीपंथा॥पाठउनिजयाजालारघुनाथा॥यासुकराणसंपतुसै॥नथउरयाडीआणीअरुणु॥तरीतमना
 रि॥सुर्यनारायणु॥तासागातेनिबुंबळेनेलालक्ष्मणु॥तरीइंदुजीतवधिला॥ऐसेसमउपकार॥रघुनाथासीप
 उल्लेखो॥तेतवनफिटेतसाचार॥सर्वथासंक्रमे॥तज्जपुपतिचेठारुवी॥जैसेमधुकरागंधप्रासीम्बि॥
 नानामनंदतिवळाची॥धेनुवेवेस्तनांगी॥समुद्रासुखापलागर्भनळवेपरिजानसिमधिलमिनविरळे॥
 तेसातुह्माभक्तांसकळे॥सर्वशास्त्रउपस्थिति॥ऐसेबोलेजनकात्मजागौरवदिधलाशक्कारीअनुजा
 तुणे॥याचियामनदेवीसभुजा॥सहयेकनिपालिया॥असोआतावाहपसनु॥जालाकाहियेकउशिनु॥वा
 टपाहतअसेलरघुविरु॥जळसेवैरेहियि॥येणेस्तुतिवादप्रसंगेकथासंधानराहिलेमागे॥जैसेरंगिस
 मेवेनिसागे॥नसकळास्त्रिावे॥किजळक्रिडांरंभीनदिचेपोटीघातलियावळनाआबांधाटी॥तेथे

जळतुटलेउभयनदी॥प्रवाहरवुंटापुढे॥ ह्मणोनियागजाबाल्वेनिऊताळे॥कथामार्गिउचीत्कर्शाळे
नेअवतारयेवेळे॥तस्यदर्थवरें॥ परीएसेहिअसयेकहेअवयेबोलावेकोनुका।जेणेसंतोजातिस्मानयेक
तेहिनोलिलेपाहिजे॥२०॥ नबोलिलेजेणेस्माविटे।सभासुकडवहुनतुटे।जरीहेचिबोलावेजेप्रक्षिका
वाटे॥ बोलेहापुनः पुना॥२१॥ इति श्रीरामायणी कथा बाल्मीकि सप्ततारणी ज्ञानपरिसारी विवक्षणी । त्रैलोक्य
दासमुद्रलक्षणो ॥२२॥ आदि पुराणा मन्त्राणि स्तोत्राणि च ॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com